

Міжнародні зв'язки

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ ПІДКОРЮЮТЬ СВІТ

У вересні 2025 року кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних наук ОНМедУ Олена Уварова пройшла відбір та долучилася до Стипендіальної програми запрошених науковців Інституту Александері при Університеті Гельсінкі (Фінляндія).

Участь у цій програмі є визнанням високого рівня її наукових досліджень та підтвердження міжнародного авторитету українських учених.

Це вже другий візит О. О. Уварової за останні два роки до одного з провідних світових наукових центрів, відомого ґрунтовними дослідженнями з історії та сучасності Євразії й Східної Європи.

У межах наукового стажування дослідниця працювала над темою «Жіноча вища медична освіта в Україні та Фінляндії у другій половині XIX — на початку XX століття». Як головна спікерка семінару Інституту Александері вона презентувала перші результати проєкту, які викликали значний інтерес у міжнародній науковій спільноті,

зокрема матеріали про історію Одеських вищих жіночих медичних курсів у 1910–1920-х роках.

Важливим здобутком візиту стало також ініціювання підписання Меморандуму про порозуміння між ОНМедУ та Інститутом Александері. Ця угода відкриває широкі можливості для міжнародної співпраці, спільних наукових проєктів й академічного обміну студентами і викладачами.

Одеський медуніверситет пишається науковими досягненнями своєї викладачки та бажає їй нових успіхів і відкриття нових наукових горизонтів!

Ірина САВЧЕНКО,
помічник ректора
з міжнародних питань

Профорієнтація

Від клубу «Юний медик» — ДО ПРОФЕСІЇ ЛІКАРЯ

21 жовтня 2025 року на кафедрі пропедевтики педіатрії ОНМедУ пройшло перше, ознайомче засідання клубу «Юний медик», що стало відродженням доброї університетської традиції, спрямованої на допомогу майбутнім випускникам у їхніх перших кроках у світ медицини.

На засідання прийшли старшокласники одеських шкіл та ліцеїв. З ними поспілкувалися начальник відділу забезпечення клінічних компетентностей д. мед. н., проф. А. Г. Волянська, завкафедри пропедевтики педіатрії д. мед. н., проф. О. О. Старець, асистент цієї кафедри А. С. Пирогова і студентка 6 курсу медичного факультету Є. Моргунова.

Присутні дізналися про діяльність клубу, тематику майбутніх зустрічей і про ті можливості, які відкриваються перед ними заняття у клубі. А це — екскурсії кафедрами

та навчальними лабораторіями, інтерактивні заняття, практичні тренінги та командні квести, знайомство зі здобувачами і викладачами університету.

І, звичайно ж, говорили про вибір майбутньої професії, цінності лікарської справи, про цікаве студентське життя та шлях, який проходить кожен майбутній лікар.

Зустріч стала натхненним початком діяльності клубу «Юний медик», який об'єднує школярів, що цікавляться медициною, і створює простір для їхнього розвитку, спілкування і пізнання нового, цікавого світу.

Анастасія ПИРОГОВА,
асистент кафедри пропедевтики
педіатрії

На фото: перше засідання клубу «Юний медик».

Наші в Європі

СТАЖУВАННЯ В ІРЛАНДІЇ

Одеський національний медичний університет активно розвиває міцні міжнародні зв'язки з вищими навчальними медичними закладами багатьох країн. На стажуванні в Ірландському Королівському університеті хірургів протягом восьми місяців перебували молоді співробітники кафедри анатомії людини — доцент Руслан Прус і асистент Інна Прус.

Викладачі кафедри підтримують наукові зв'язки з вченими цього університету. У 2022 році надійшов лист від професора і керівника науково-дослідної лабораторії кафедри фізіології та медичної фізики RCSI — Тобіаса Енгеля, який запропонував Руслану та Інні Прус прибути до них на стажування як морфологів і попрацювати з його командою над новим лікарським засобом від епілепсії внаслідок черепно-мозкової травми (ЧМТ).

Вибір випав на Руслана та Інну саме через те, що на кафедрі анатомії якраз вони займаються вивченням морфологічних і фізіологічних наслідків ЧМТ легкого ступеня тяжкості. Під керівництвом д. мед. н., професора О. Л. Аппельханс Руслан захистив дисертацію на тему «Морфологічні особливості головного мозку, печінки, міокарду та нирок у щурів різного віку за умов експериментальної черепно-мозкової травми легкого ступеня тяжкості» і здобув ступінь кандидата медичних наук. Він має наукові публікації, у тому числі в топових всесвітніх морфологічних виданнях «Cells» та «Folia Morphologica».

Також, як і Руслан, Інна під керівництвом О. Л. Аппельханс займається вивченням ЧМТ, нейрозапа-

лення та надсучасним дослідженням терапевтичного впливу клітинної (екзосомальної) терапії наслідків ЧМТ. Тематика досліджень одеських вчених і команди професора Т. Енгеля має багато спільних напрямів.

Під час стажування одесити навчилися виконувати сучасні молекулярно-генетичні, імунологічні та морфологічні дослідження, пройшли навчання з роботи на цифровому світловому та електронному мікроскопах.

Молоді вчені зарекомендували себе з найкращого боку. Руслан отримав пропозицію подати заявку від RCSI для участі у гранті Марії Склодовської-Кюрі (HORIZON-MSCA-2023), Інна — подати заявку на вступ до аспірантури на кафедру фізіології та медичної фізики Ірландського Королівського університету хірургії в рамках гранту «Research Ireland».

У березні 2024 року Руслан виграв грант, де близько 17 тисяч учених конкурують між собою, і лише близько 10 % здобувають його. Інна також виграла грант на повне фінансування навчання в аспірантурі на кафедрі фізіології та медичної фізики як PhD student (аспірант) — серед 1000 претендентів на місце. І з вересня 2024 року вони працюють у RCSI та науково-дослідній лабораторії, а також зі студентами.

Під час роботи в Ірландії одеські науковці переконалися, що українська освіта повністю відповідає вимогам європейських стандартів. А ще Руслан та Інна отримали неймовірні враження від цієї чудової країни з її красою та доброзичливістю мешканців. В університеті вони відчували себе частиною великої академічної спільноти, а їхні колеги, серед яких були представники Індії, Китаю, Сирії та інших країн, стали не лише партнерами, а й справжніми друзями.

Руслан та Інна із задоволенням брали участь у роботі численних наукових форумів, де познайомилися з вченими з Німеччини, Португалії, Іспанії, США. Ці зв'язки, безумовно, сприятимуть їхній подальшій співпраці у нових проєктах і грантах.

Бажаємо талановитим ученим ОНМедУ успішного, плідного та цікавого стажування, яке неодмінно принесе користь як українській теоретичній науці, так і практичній медицині.

Інна БАРВІНЕНКО

На фото: Р. і І. Прус із професором Т. Енгелем.

АНАТОЛІЙ ГУЛЮК:

Майбутнє за тими, хто здатен швидко змінюватися, залишаючись вірним своїм цінностям

Кафедра хірургічної стоматології ОНМедУ була заснована в середині минулого сторіччя на базі клініки щелепно-лицевої хірургії, що заклало основу для розвитку цієї галузі в Україні. Її робота зосереджена на лікуванні вроджених і набутих деформацій щелепно-лицевої ділянки, а також на вдосконаленні діагностики та терапії запальних захворювань. За більш ніж півстоліття своєї діяльності кафедра стала однією з провідних у галузі хірургічної стоматології в нашій країні. Довгий час підрозділом керує доктор медичних наук, професор Анатолій Георгійович Гулюк. Під його керівництвом кафедра продовжує займатися актуальними науковими питаннями, такими як оптимізація хірургічного лікування деформацій обличчя, вивчення патогенезу післяопераційних ускладнень і впровадження інноваційних методів у практичну хірургію. Анатолій Георгійович поділився своїм баченням майбутнього кафедри.

— Анатолію Георгійовичу, які ключові трансформації за роки незалежності відбулися в організації освітнього процесу на кафедрі хірургічної стоматології і як вони відобразилися на якості підготовки майбутніх спеціалістів?

Період незалежності України — це час глибокої трансформації всієї системи вищої медичної освіти, і кафедра хірургічної стоматології не була винятком. У 90-х роках ми працювали ще за

радянськими підходами, які поступово почали змінюватися з розвитком українського медичного законодавства, появою стандартів вищої освіти, автономією ЗВО. Зокрема, відбувся перехід до ступеневої освіти, впроваджено державний іспит «Крок-2», кредитно-модульну систему, почав діяти НАЗЯВО. Важливим етапом стала акредитація у 2019 році повноцінної освітньої програми другого (магістерського) рівня «Стоматологія». Це дало змогу підготувати майбутніх лікарів відповідно до сучасних стандартів — як українських, так і європейських.

— Які методичні інновації Ви вважаєте найважливішими у формуванні клінічних компетентностей майбутніх хірургів-стоматологів?

Серед основних — поява симуляційних технологій. Завдяки симуляторам ми можемо формувати у здобувачів клінічні навички без ризику для пацієнта. Вони навчаються на фантомах, у симуляційних залах, де відтворюється реальне клінічне середовище. Це не просто тренування рук, а й формування клінічного мислення, логіки, етики. Крім того, активно впроваджуються інтерактивні методики, кейс-методи, командна робота, самостійні дослідження під керівництвом викладачів. Ми не просто навчаємо — ми готуємо фахівців, які з першого робочого дня готові до прийому пацієнтів.

— Як цифрові інструменти та європейські освітні практики змі-

нюють традиційну модель навчання у клінічних дисциплінах, зокрема на Вашій кафедрі?

Сьогодні кафедра повністю інтегрована у цифрове середовище. Ми користуємось Moodle, Microsoft Teams, Telegram, маємо сайт кафедри, де зберігаються методички, тести, презентації, клінічні кейси. Це надзвичайно зручно і для викладачів, і для здобувачів. Також ми активно адаптуємо стандарти ЄС у клінічному викладанні: це і доказова медицина, і міждисциплінарний підхід, і професійна комунікація. Здобувачі мають можливість стажуватись за кордоном, беруть участь у міжнародних конференціях. Спілкування з колегами з Європи — це стимул для постійного вдосконалення.

— Пандемія COVID-19 та війна — як Ви трансформували освітній процес у відповідь на ці події?

Пандемія стала серйозним викликом. Ми буквально за кілька тижнів перейшли на дистанційне навчання. Увесь контент — відеолекції, вебінари, тести — був перенесений у Moodle. Ми створили групи для обговорень у Teams, Zoom, Telegram. Не всі здобувачі одразу адаптувалися, проте за кілька місяців вийшли на новий рівень якості.

Війна додала ще більше напруги. Частина здобувачів і викладачів виїхала за кордон, частина навчається дистанційно. Ми забезпечили доступ до всіх матеріалів незалежно від місця перебування. Moodle і сайт кафедри стали справжніми освітніми хабами.

Викладачі створюють нові завдання, кейси, адаптують навчання під реальні умови. Ми підтримуємо здобувачів психологічно й академічно, маємо з ними постійний контакт. Крім того, організували очні цикли для здобувачів, які залишилися в Україні, а для інших — розробили розширені симуляційні блоки, відеоматеріали з операцій, консультацій, догляду за пацієнтами. З настанням більш безпечного періоду багато хто повертається до клініки, адже розуміє: практика — незамінна.

— Якими є головні пріоритети для подальшого розвитку в нових умовах трансформації медичної освіти?

Майбутнє за тими, хто здатен швидко змінюватися, залишаючись вірним своїм цінностям. Для нас це якість освіти, клінічна компетентність, людяність. Важливо зберегти матеріально-технічну базу, запобігти відтоку кадрів, втраті престижу освіти. Ми вже робимо ставку на розвиток симуляційного навчання, інтернаціоналізацію освіти, підтримку молодих викладачів, захист психоемоційного здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Університет — це не тільки знання. Це спільнота. І впевненість, що навіть у найважчі часи ми тримаємо освітній та клінічний фронт. І наш Одеський національний медичний університет ми збережемо для нових поколінь!

Інтерв'ю вела Альона ФОМІЧ (З повною версією можна ознайомитися на сайті ОНМедУ)

Конференція «Добробут, безпека та якість життя моряків»

СЕРЕД ВАЖЛИВИХ ПИТАНЬ — ПРОБЛЕМИ МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

26 вересня 2025 року в Одесі пройшла міжнародна науково-практична конференція «Добробут, безпека та якість життя моряків», присвячена 25-річчю Морського інституту України (МІУ).

Захід став важливою подією для української та міжнародної морської спільноти, зібравши експертів у галузі судноплавства, морської освіти і медицини, права та цифрових технологій. Конференція пройшла у центральному офісі міжнародної

юридичної фірми Interlegal — багаторічного партнера МІУ.

Ювілейна конференція стала яскравим підтвердженням тієї ролі, яку МІУ відіграє у морській галузі України. Створений у 2000 році в Одесі як перше відділення престижного Морського інституту Великої Британії у Східній Європі, за чверть століття Інститут здобув визнання і на світовій арені.

У конференції взяв участь завідувач кафедри професійної патології, клінічної лабораторної та функціональної діагностики ОНМедУ, професор О. М. Ігнат'єв, який висвітлює важливу для морської галузі тему підготовки фахівців з морської медицини в Україні.

Олександр Михайлович окреслив сучасні проблеми морської медицини: брак медичних працівників на судах, нестача системного контролю за здоров'ям моряків, особливо на судах під «зручними» прапорами, обмежений доступ до медичної допомоги. Сьогодні в Україні,

як і в багатьох інших морських державах, відсутня єдина система збору даних про захворюваність моряків. На судах під «зручними» прапорами практично немає статистики щодо захворювань і смертей членів екіпажів, що ускладнює медичний супровід та профілактику ризиків для здоров'я моряків. Морська медицина охоплює не лише клінічні знання, а й здатність діяти в умовах обмежених ресурсів, ізоляції та високої відповідальності за життя екіпажу. Тож спеціалізована освіта відіграє особливу роль у забезпеченні здоров'я та безпеки моряків, зазначив Олександр Ігнат'єв, розповідаючи про роботу кафедри професійних патологій ОНМедУ. Її фахівці займаються підготовкою лікарів і судових медичних офіцерів, впровадженням телемедицини, розробкою електронних медичних паспортів моряків, вдосконаленням алгоритмів медичних оглядів із урахуванням професійних і вікових груп, вивченням впливу

несприятливих факторів робочого середовища на організм працівників морського комплексу.

Професор О. М. Ігнат'єв наголосив, що нині важливо посилити роботу з моряками в кількох ключових напрямках: забезпечити контроль за роботою медкомісії, перевірку якості навчання екіпажів з медичних питань у спеціалізованих центрах, а також контроль за організацією та ефективністю інструктажу моряків перед відправкою до країн із несприятливими карантинними та позаштатними умовами й забезпечення їх засобами і матеріалами для профілактики небезпечних захворювань.

Конференція завершилася ухваленням Заключного акту, який підсумував головні тези виступів і визначив напрями подальшої роботи МІУ у сфері добробуту, безпеки та підвищення якості життя моряків. Стратегічний, цілісний підхід до добробуту моряків — ключ до збереження досвідчених кадрів

і приваблення нового покоління професіоналів. Люди, які забезпечують глобальну торгівлю, не повинні залишатися в ізоляції зі своїми проблемами — ні на судні, ні на березі. Галузь здатна ефективно змінювати середовище, у якому моряки перебувають більшу частину свого життя: створювати атмосферу взаємоповаги та підтримки на борту, забезпечувати доступ до медичної допомоги, зокрема психологічної, розвивати прозорі стандарти й гідні умови праці. Поєднання практичного навчання та цифрових інструментів, сучасних інновацій та традиційних цінностей цієї непростой професії здатне гарантувати стійкість галузі та розвиток українського морського професійного середовища в майбутньому.

В. Г. ТОРСЬКИЙ,
професор,
почесний секретар МІУ

На фото: професор О. М. Ігнат'єв.